

БҮРЯТ - МОНГОЛЫН ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советдэй ба ВКП(б)-эй Улан-Удын Гэркомой орган

№ 119 (3423) 1941 оной майн 23, пятница СЭН 15 МҮНГЭН

МУНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ТҮРҮҮ БЭШЭГ: Союзна республикануудай столицанууд.	СССР-эй СНК-гэй дэргэ эхи ажалай ре-зэрвүүэй Главна управленидэ (1-дэхи нюурта).	галтын суглаануудай зарим дүнгүүд. (2-дохи нюурта).
Мүрысовнай ашаар (1-дэхи нюурта).	Республика дотор (1-дэхи нюурта).	В помощь изучающим бурят-монгольский язык, 23-й урок (2-дохи нюурта).
Трактористнуудай мүрысөөн (1-дэхи нюурта).	ПАРТИНА АЖАБАЙДАЛ: Н. ХАЗАГАЕВ. —Уйлэдбэри дээрэ социалистическэ культурын түлөө. Н. БУДАЖАПОВА. —Партийна хүн-дэргэ эхи ажалай ре-зэрвүүэй Главна управленидэ (1-дэхи нюурта).	Улан-Удэ городской Советдэй VI Сессии (2-дохи нюурта).
Углөөнэй бүрэнхьнөө үдэшын боро хараан болотор (1-дэхи нюурта).	Хүсэээ бүрин хэрэглэхэ (1-дэхи нюурта).	Хилын саана (2-дохи нюурта).

Союзна республикануудай столицанууд

Советскэ городуудай суута ехэ ба үнэр баян бүлэ дотор союзна республикануудай столицанууд ошо нуури азална. Союзай ба Россия федерацийн центр—Москва, мүн төршөөлэн Киев, Минск, Баку, Тбилиси, Ереван, Алма-Ата, Ташкент, Сталинабад, Алма-Ата, Фрунзе, Петроавдск, Кшишев, Вильнюс, Рига, Таллин — эдэ нэрэнүүд болбол советскэ патриотой зүрхэндэ баяр ба омогорхол бадаруулад. Эдэнэй алиныншы арадайнгаа урдыг, мүнеонэй ба ерээдүйн ажабайдалы, төршэй советскэ гүрэн-түрын байдалы, тэдэнэй түхээлөөрөө национальн ба ухаараа социалистическэ культуры харуула. Тус городуудай нэрэнүүдэн союзна республикануудай конституцинууд соо, социалистическэ эхэ оройной түхээ ба географи соо бэлэглэн хэй.

Мүнөө тэгшэ эрхэтэ советскэ республикануудай столицын парые абан алдаршалан городууд—урдын, хорн гаран жэлэй саад тээ, хаанта самодержавийн колониальн политика ябуулха түшгын боложо байла юм. Эдэ хада арад зоние ангийн ба национальн талаар бобоолшлын центриуд байла байгаа. Удэ-нэлэй культурын үзэгдэлине хаанта засагаар хабарлагдал ба газаршалагдаг бээлэй.

Агуухэ Октябрскэ социалистическэ революци болбол арадуудые зобоого хашта турмын хамхасохижэ, үндэһөөрн үгылэхэ нэл. Манай орондо, янхнай үнгэ-нөө гү, али нудайн хэлбэрнээ дуудыдаггүй, харин, арадууд тэгшэ эрхэтэ байдалай, ахадүүгэй барисагай ленинско-сталинскэ суртал, өөрнөө гайхамнаг хүсье харуулан мадажа байна. Оройной хүдэлмэришэн англаар ба төршэй түрүү отряд — большевикскэ партияр хүтэлбэрлэгдэг нэ манай оройной арадууд болбол помещикуудэй ба капиталистнуудай засагыг унагаажэ, советскэ засаг тогтоогоо, национальн дараалалты үндэһөөрн үгылэхэ, арадуудай ахадүүгэй харисага ба харилсап этигэлсэхэ ябалалы хангаа.

Большевикуудэй парти ба союзна правительствэ болбол ленинско-сталинскэ национальн политикы бэлүүлэн, советскэ газарай бүхи арадууды ажахын ба гэгээрэл болбосоролой змаар хэлбэрлэгдэг хүтэлнэ. Бүхи союзна советскэ республикануудта социалистическэ индустри хүсэн түгэддэр гуламта, социалистическэ хүдөө ажахы байгуулагданхай, хүдэлмэришэн ангийн ба советскэ интеллигенци олон тоото кадриуд урган дэбжээ, өөрнөө далайсаар ба гүнзэгынөөр агуухэ культурна революци хэгдэ. Олонтоото томо городууд ургаа, шашнхэгдэ ба халбаран бадарна. Яэшэ болон Ташкент городы абал үзэе. Урда сагта ажалша зовой гашуудал ба хашалангай газар байла Ташкент, мүнөө — жабхалан хайхан ба жаргалай орон болоо. Ташкент—советскэ Узбекистанай столица. Эндэ—үзбек арадай үнэн ба эрхим хүбүүднэ бүридлэн Верховно Советдэй засадни болоно, энэ — Узбекистанай большевикуудэй коммунистическэ партиин Централна Комитет ба республикын правительствэ хүдэлмэришэ. Хүбэнтэй поли дээрнше, ажайлэд-бөрншэ барилгануудай талмай дээрнше арад зоний оролтоого бүтөөгдлэн харгы ба каналууд дээрнше большевикскэ үүсхэлэй ба түсбүүдэй хүсэн бодотоороо харагда-на. Эдэ бүд нэхэхэ томо комбинат ба хүдөө ажахын машина-нуудай завод бхи, эндэ—

Чирчикскэ электро-химическэ комбинат бодохоогоо, Ангренскэ нүүрхэнэй бассейн барилдажа байна. Эндэ — Узбегэй газетнууд, журналнууд ба номууд хэблэгдэнэ, нотагай залуушууд уншаркөдтэ, ара нэгэн институтуудта ба консерваторидо хурана; Союзай дээдэ хайрада хүртэн Узбегэй театрууд хүдэлмэришэ. Ташкент болбол тойроу байла хшаартага тон нягта барисаатй, гөрө ба кшлэк бүхэнтэй мянган хабарнаар холбоотой, тин тэдэнине хургана, тэдэнэй хуралсада, тэдэнэй ханбарисае батадхана.

Ташкент — нимэ. Алишы советскэ республикын столица нимэл байла. Манай республикануудай центриудэй культуран, тэдэнэй ажабайдалай дотоодо улха соо байханаа кадна, мүн тэдэнэй гадада түхэл шарайда харагдана. Засагай эмх-зургануудай, театриудай, академикуудэй, институудуудай гоё хайхан байшанууд, үргэн магистральнууд, үзэхэлэн паркнууд, шэмэгдэмэл стадионууд, шэнэ барилганууд—эдэ бүгдэ хада социалистическэ городуудай гайхамнаг хүгжэлтын гэршэн болоно.

Советскэ Союз жэлнээ жэдэ улам бэхи, улам хүсэнтүгэс болоно, мүн манай столицанууд он жэл бүри урган халбарна. Киев — нэгдэл-жагсахан украинскэ арадай столица мүн. Энэ арадай эдэлэг газарын Азовскэ далай-на эхилэн аяар Карпат ба Дунай хүрэтэр халууран байдаг. Минск — нэгдэл-жагсахан белорусскэ арадай столица. Петроавдск хада Карельскэ АССР-эй центр байханаа, Карело-Финскэ союзна республикын столица болон байла. Молдавын, Литвагай, Латвийн, Эстонийн столицануудта түрүүшын хабар, советскэ эхи хабар айлашалап ерээ.

Манай эхэ оройной нотаг бүхэнэй ажабайдалын пролетарскэ интернационализмаар, Советскэ Союзай бүхи арадуудай политическэ, ажахын ба үзэл-сурталай нэгдэлээр нэгтгэрэнхэй. Ригэдэ гү, али Анхабадта, Тбилисидэ гү, али Петроавдскдо—хаанашы Москвагай амхсаал үзэгдэнэ. СССР-эй бүхи арадуудай ханаа болот ба мээрэлшн — агуухэ вождэ, большевикуудэй партиин ба советскэ правительствын толгой нүхэр Сталинай хүдэлмэришэннаг Москва тээна. Кремль тээшэ эрмэлзэнэ.

СССР-эй арадуудай нэгдэл ба ахадүүгэй ханбарисаан жэлнээ жэлдэ энхэ бата ба эблэрншэй болоно. Энэ ханбарисаан, энэ нэгдэл болбол бүхи хэрэгтэ — манай олоациональн гүрэнэй хүсэналал ба эмхидэлдэ, сжахын байгуулалтын амжалтнуудта, национальн культурануудай үдэрнөө үдэртэ өдөө дэб-лэлгэдэ бэслэн ороно.

Манай советскэ городуудта, манай столицануудта, төршөөлэн бүхи советскэ республикануудтай тосхонуудта, согтой хүхюун ба баяраар дүүрэн ажабайдал мадажа. Биднэр үгдөөрншэ найдамтайгаар угтанабид. Энэ хада өөрнөө хүсье мэдэгшэ арадай, хэээ бүхэндэ жагсаал бэслэн байдалда байгша арадай, социалистическэ эхэ оройнгоо ашаг туйне хамгаалагша арадай этгэлдэ, найдабари гэшшэ.

«...СССР-эй арадуудай хооронд ханбарисаан — ехэ ба юрэ бүсын туйлалта мүн. Ушарын, энэ ханбарисагай байла сагта, манай оройной арадууд сүлөө ба илагданагүй байха. Энэ ханбарисагай мадажа байла сагта, билэндэ хөншэе, гадаалы ба дотооды дайсадышэ аймшагтай бөшэ». (СТАЛИН).

(«Известии» түрүү башгһнэ).

ХАБАРАЙ ТАРИЛГЫЕ ОЙРЫН ҮДЭРНҮҮДТЭ ДҮҮРГЭЭ!

ХҮСЭЭ БҮРИН ХЭРЭГЛЭХЭ

Чапавай нэрэмжэтэ артель тарилгын хүдэлмэришүүдэ Тарбагатайн аймаг соо эгэм түрүү эхилэн юм. Харюусалгата намашы хаана соонь үнгэрэхэ бүхи аргабайлнууд бин байгаа.

Тэд, тус колхоз ажал хүдэлмэрэ зүбөөр эмхидхэжэ, ажалтай жалг-заршамы шагдажа шадаагүйн гэмээр, хабарай тарилгыг удааруула байна. Олонхи звенонүүдэн эргылише тарилгы олоо хүрэтэр дүүргэдүй байлаар. Колхозойн бригадирнууд ба звенонүүд түсхайта ажалла харюусалгагүйгөөр хандага ушарнаан, хабарай тарилга хожомло-бо. Бригадирнуудын колхознигуудай хэбн хүдэлмэришн шаарыс отго шаалангүй тушаажа абадаг зантай. Тэрэнэй эсэстэ гүйхэнөөр ба забартайгаар хахаха ба бөршойлхогүй ябадланууд тохболдоно. Звенонд Сергей Жутов үдэрэйгөө нормые нэгшье дахин дүүргэдүй байна. Хоёрдох бригадын бригадир Дворончиков хүдэлмэришэ хайша хэрэгээр хандаа. Дурсадаган артелиин хүтэлбэрлэгшэ хүсэ шадалаа бүрин хэрэглэхэ тушаа хөөрөлдөөр үншэй. Зүгөөр, хэлэхшээ хэээ хүсэлдүүлхэ юм!

Т. Арапов.

ТЭЖЭЭЛЭЙ ҮБЭ ТАРИДАГ БОЛОХО

Адуу мадаа адуулхэ тэжээлэй үбэ таридаг болохо тухай асуудал тушаа хаяхан БМАССР-эй Наркомземдэ тусхай зүблөн болло.

Энэндэ газартаряалагшай Наркомедай харюусалгата хүдэлмэришгшэд ба агрономууд олоороо хабарадасажа, тус асуудалы тон хонирхотгойгөөр зүбшэн хэлсэ. Тэжээлэй хэрэгые эрхилхэ «Юрөө» станицын түлөөлөгшын элдхэл сөнөөд, тэжээлэй үбэ тарягыг үрэнөөр дэлгэрүүлхэ шухала гэжэ тус зүблөл тэмдэглэе.

Тус асуудалтай дашарамдуула тэжээлэй культуранууды таридаг 2 машин-тракторна станицууды шэнээр эмхидхэхэ тухайда СССР-эй Наркомземдэ зууршала хэхэ гээ.

Энэнхээ хойшо «Юрөө» станиц болбол тэжээлэй культуранууды ургуулха туршалга хэхэ ба тиймэ үбншэй үрбэ бин болхогөөр нилдэд ехэ хүдэлмэри хэхэ ёһотой болоно.

Углөөнэй бүрэнхьнөө үдэшын боро хараан болотор...

КАБАНСК. (Телефоноор абтаба). Энэ аймагай, «Ил ялтлетка» колхоз ороһото культурануудай эртын тарилгы дүүргэе. Мүнөө үдэ тарямажалай бригаданууд болбол өвс тариха эхилэ.

Тарилгын хүдэлмэришн эхилэн сагна хойшо колхознигууды үглөөнэй бүрэнхьнөө үдэшын харанхы болотор ажаллажа, үрэйшгөө даабарше гүйсэхэдэ ба үлүүлэн гүйсэхэдэ байла юм.

Плугшад М. Л. ба Ц. Л. Морюсковойнууд; борлойлогшод: Хромков, Гаушков ба селяшцигууд Пухов, Воронин гэгшад тарилгын үзэ иматга хайшаар ажаллаба. Тус колхоз ажалла зүбөөр эмхидхэжэ шадаһамайга ашаар тарилгын хүдэлмэришн эмхитэйгээр ябуула. Эндэ бригада, звенон бүхэнэй үглөөдэр ямар хүдэлмэри хэхэ

байла тухайдань тодорхой график зохиолдо, нитын хоол эмхидхэгдэ, обедэй забарлалтын үдэ агитаторнууд газетанууды уншажа, ойгуулалтын хүдэлмэри ябуулагда байна.

Хабарай тарилгын хүдэлмэришн ботонхон болзор соо эрхим ша-лартайгаар үнгэрэхын түлөө ния-тийн-политическэ хүдэлмэришн үр-гэлөөр дэлгэрүүлэн байла юм. Тарялан дээрэ гараһанһа хойшо мүнөө хүрэтэр машина зэбсэ өдөрншн нэгшье ушар үзэгдөө-гүй.

«Ил ялтлетка» артель өвс тариха дүүргэмсээр, оройн бусад культуранууды ба эртын пар ха-халгы мүн энэнхшлэн эмхитэйгээр ябуулха байхандан най-далана.

Трактористнуудай мүрысөөн

Сагаан Унамай МТС-эй түрүү тракторна № 8 бригада (бригадиршн нүх. Норбеев) хабарай тарилга дээрэ трактораар ажаллаха хүдэлмэришгөө түсбэе 11 үдэр соо 162 процент гүйсэхэб.

Тус бригадын трактористнууд болбол тракторнууд ба тэрэнэй хилгэхэ машинанууды иматга хайшаар харуулажа, тэдэнине ариг сөөр байгадаг ба тон гал-тайгаар хандадаг байна. Тэршэлэн хэбн хүдэлмэришгөө тоо бүрихэлшэ хайшаар ябуула.

Тракторна хүдэлмэришн үндэр бүтөөсэ туйлаха ба туйлшэ ари-иншн түлөө дэлгэрүүлэгдэнэ республиканскэ мүрысөөнэ орол-сон трактористнуудай дунда нүх. Б. Норбеев гэгшэ түрүүлэ-абана. Тэрэ хада хамта 209 гектар (зөөлэн хахалгага

оруулбал) хахалһа ба 639 кило-грамм керосин арилан байха юм.

Нүх. Норбеевтой мүрысөө байгаа трактористнууд Вашилов, Будаев ба Цыденов гэгшэд тарилга дээрэ хэхэ хүдэлмэришгөө даабарше үнн үлүүлэн гүйсэх-хэбн ба 2—3 центнер түлшэ арилаба.

Энэ бригада болбол мүнөө хам-та дээрэ 1573 килограмм тулшэ арилла байла. Нимэ стаха-вөөскэ эрхим хүдэлмэришн жэшэ харууланашы түлөө тус арте-лийн правлени ба МТС-эй дирек-цинь дурсадаган трактористнууды үнэтэ бэлэгүүдээр шагнаба.

Мүнөө үлэ Норбеевэй бригада пар хахалгалата ороот. 150 гек-тар хахала.

Мүрысөөнэй ашаар

Н. СЕЛЕНГИН.К. (Телефоноор абтаба). Доодо-Бүхэнэй сельсоветэй, «Красный пахарь» колхозой түрүүшүүд социалистическэ мүрысөөнэй ашаар, ажалай үндэр бүтөөсөнүүды туйлажа байна. Федор Сабельников, Антонина Захарова гэгшэд хоёр корпустой плугаар газар хахалха зуурда үдэрншгөө даабарше үлүүлэн дүүргэнэ. Тэршэлэн, Михаил Вла-

сов, Игнатий Собенников гэгшэд 1,20 га хахалха нормотой аад, 150—1,60 га хүрэтэр хахалда. Энэ артельдэ ажалладаг тракторист-нууды түрүү колхознигууднаа дугалагуй Н. Турчаников, К. Собенников гэгшэд түсбэтэ даабараа үдэр бүхэндэ 120 процент хүр-тэр, найц шанартайгаар гүйсэх-хэнэ.

Республика дотор

ОСО-гэй 15-дахн ЛОТЕРЕЙН БИЛЕТ ТАРААЛГА

Селевгийн аймаг дотор Осоавиа-химай 15-дахн лотерейн билет тараалга эршэмтэйгээр ябуула-дала. Майн 15-ай мэдэгээр аймаг соо 18000 тухаригай билет та-раадаган байна.

Жаргалантын сомоной, Тельма-най нэрэмжэтэ колхозой членүүд нэгэ үдэрэй торно соо 1600 тухаригай билет абаа. Н. Селевгийн сельсоветдэй колхозуудта 1225 тухаригай билет тараагдаба.

Мүнөө билет тараалга үрэл-жэлөөр.

АНГУУШАД-СТАХАНОВЕЦУУД

Бауын аймагай, Чильчигирскэ сомоной, Молотовай нэрэмжэтэ колхозой ангуушад-стахановецууд ан бариха нормонуудаа саг үргэ-лжэ үлүүлэн дүүргэнэ. Сельсоветэй депутат Цырен Пошиев гэгшэ 1940-41 онуудай алыуринын үе соо 2500 тухаригай, Е. Тимаев—2460 тухаригай ангай арна тушаа-бад. Эдэнэр хайшаар хүдэлмэриш-хэнэйгөө түлөө колхозойгоо прав-ленин зүбнөө хэлжэ удаа шагча-далан байна.

Тус колхозой эдир ангууша 16 наһатай Молоков 4-дахн жэлэ ашана. Молоков хада энэ жэлэй сезон дотор 1200 тухаригтэ алгай арна тушаагаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Кабанскын аймагай, Пушкинай нэрэмжэтэ колхозой культурна барилганууды киножурналда оруулхын түлөө оператор О. Зенки буулган абажа байна. П. Петровой фото.

Заготконтронуудай директорнуудэй семинар

Буркооссоюз болбол райпотреб-союзудай бэлдэхэлэй конторын директорнуудэй 7 хоолой семинар үнгэрэбэ. Энэндэ 12 хүн хабал-ла.

Бэлдэхэлэй конторын директор-нууд семинар дээрэ «Хүдөөажын продуктууды бэлдэхэлгын ба худалда алшын подтикада хубилалтанууд тухай», «Колхозуудта нитын малажалы хүг-

НҮҮЖЭ ЕРЭГШЭДТЭ ГЭР БАРИЖА БАЙНА

Тарбагатайн аймагай, «Аван-гард» колхозой дэргэдэ тусгаар барилгын бригада хүдэлмэришнэ. Эдэнэр нүүжэ ерэгшэлтэ хабаатай 8 гэр забарилжа дүүргэе. Мүнөө үшөө 6 гэр забарилжа дүүргэхэ болоо.

КОМСОМОЛЬСКО САД

Мухэр-Шабарэй аймагай цент-рын комсомолцууд комсомольско сад эмхидхэхын түлөө эршэмтэй-гээр хүдэлмэришэ байна. Наяхан 70 гаран комсомолцууд 120 уралаа хуулаба. Эдэнэр хуула-ган молочуудаа ээлжээгээр урла-на. Сад дотор хамта 2000 тухай модон тариха байна.

БУФЕДЭЙ 20 ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ

Улан-Удын стовононуудай трест болбол стово, буфет, квас-нуудта хүдэлмэришэ 20 хүдэлмэ-ришн бэлдэхэбэ.

Мүнөө тэднэр городой буфет ба кваснуудта хүдэлмэришэ эхи-лэе.

ОВОЩ ТАРИХА ЭХИЛЭ

Далеовскэ сельсоветдэй (Ивол-га), Лениней нэрэмжэтэ колхоз овощ тариха эхилэбэ. Огородой тарилга дээрэ 50 колхозник хүдэлмэришэ. Мүнөө 2 гектар һонгно ба 1,27 гектар морков тарилган байна.

СССР-эй СНК-гэй ДЭРГЭДЭХИ АЖАЛАЙ РЕЗЕРВНҮҮДЭЙ ГЛАВНА УПРАВЛЕНИДЭ

СССР-эй СНК-гэй дэргэдэх ажалай резервүүдэй Главна управлениин коллег болбол Москвагай ба Московско областийн ФЗО-гэй хургуулинуудта дүүргэ-тын квалификационны испытанийн ябаса тухай асуудалы зүбшэл хэлсэбэ.

Туршалгын хүдэлмэришүүды дүүргэлтын дүнгүүд болбол олон-хи комиссионуудай ханаһанһаа үлүү һайн байба. Жэшээ, Москва городой ФЗО-гэй хургуулинууды дүүргэхэ байгаа 2754 хурагшын 2400 хүниин туршалгын хүдэлмэришн 4-дэхи ба 5-дахн хурядта дүүргэн байха юм. Московско область доторше мүн нимэ.

Коллеги дээрэ мүн хэдэн олон дутуу зүйлүүд тэмдэглэгдэбэ.

Коллеги дээрэ үгэ хэлэн ажа-лай резервүүдэй Главна управ-лениин начальны нүхэр Москатов болбол дүүргэлтын испитанитай холбоотой зарим хэдэн зорилго-нууды городуудай ба областнууд-дай ФЗО-гэй хургуулинуудай хүд-элмэришгшэдэй урда тавиба. Ну-рагшадай олонхын испитаняа амжалтантайгаар үгэжэ байна гэ-бэнше, хожомдонги хурагшад мүн бин гэжэ нүхэр Москатов тэмдэ-лэбэ. Хожом ожо лбан хурагша-дай эрхимээр бэлдэхын тудла тэдэнэртэ алабхы тухаламжа үзүүлхэ хэрэгтэй.

Городой ба хүдөөгэй залуушууд-наа ФЗО-гэй хургуулинуудта абаха тухайда хэдэн олон мэдүү-ганүүд ажалай резервүүдэй Глав-на управленидэ орожо эхилэбэ. Энэнтэй дашарамдуудан ажалай резервүүдэй Главна управле-ниин тайлбарлахан, 6 һарын хуралсагай болзоргой ФЗО-гэй хургуулинуудта талалга (элүүлгэ) болбол городой ба хү-дөөгэй эрэгтэй залуушууднаа энэ оройн шовин 5-һаа 20 хүрэтэр үйлдэгдэхэ байна.

Өөрнөө дураар ФЗО-гэй хур-гуулинуудта орохо хүсэлэнтэй байхан эрэгтэй залуушууд болбо тэдэнине ФЗО-гэй хургуулинууд-та абаха тухайда ажалшадай депутатуудай районно ба городскй Советүүдэй гүйсэдмонуудай таталгын комиссионуудта мүнөөн-нөө мэдүүлгэ бариха эхилэхэнь болохо.

(ТАСС).

А. Старков.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Үйлэдбэри дээрэ социалистическэ культурын түлөө

Үйлэдбэри дээрэ социалистическэ үндэр культурын үргэлээр дэлгэрүүлхын зорилгоор, Селенгин парходотвын хүдэлмэрилэгшэд болбол Зүүн-Сибирин парходотвын хүдэлмэрилэгшэдтэй мурьсажэ байна.

Тус мурьсөөндэ түрүү буури эзэлхын түлөө тэмсэжэ, социалистическэ культурын дэлгэрүүлгээр нилээд хүдэлмэри ябуулхан парходоуд бин. Жэшээлхэдэ, «Буридай 10 жэл» парход (наштаншпш нүхэр Маскаров, механик нүхэр Зубов) ариг сөбөрые шарьяр сахна.

Каютанушын сөбөр барууд байлаг. Парходойнтоо сохлын шилүүнүүд үдэр бүри аршажа сөбөрлөнө, хавань ширдэгдэхэй, нольн үдэртөө 2 дахин угаагдана.

Энэ парходой ажал хүдэлмэрише амжалтагатайгаар ябуулагдана. «Буридай 10 жэл» парход түрүү буури эзэлдээр үншэй.

Тингэбэшье, машай оловхи парходоуд ариг сөбөрые сахыхын

түлөө ородосотойгоор тэмсэжүй. СУРП-ын судлозабарилгын завод тон халан байдалтай. Механическа цехын лобшо нохойдоо дайгадхалхай. Шухала хэрэгсэл ба деталуудын тооно шоройдо хушгадхосол, клада-танды хэбтэжэ байдаг. Барилгын таһагай гараж баһад тинмэрхүү байдалтай.

Стахановска хүдэлөө үргэдхэ ба үйлэдбэрини даабарине амжалатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ ариг сөбөры угаа ехэ удхашанарын сөбөрын зарим хүдэлбэрилэгшэд ойдоногүй гэхэ гү, али ойтобошье, шухала анхарала табиһагүй. Судлозабарилгын пункттууд халан ношо байдалтай ушарһаа, ажалашье зүбөөр эмхидхэжэ шадаһагүй. Үйлэдбэрингөө даабарине гүйсэдхэжүй.

Ариг сөбөрые ойрып сагта байгуулын түлөө Селенгин парходотвын хүдэлбэрилэгшэд саашадаа большевистскэ ёһоор тэмсэхэ зэрлэтэй.

Н. Хазагаев.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Украинска ССР-эй наунануудай Академин президент, Сталинска шагналтай лауреат А. А. Богомолец 1941 оной майн 24-дэ 60 наһа гүйсэхэнэ. (ТАСС-ай фотохроника).

Улан-Удэ городской Советэй VI сессии

Улан-Удэ городской ажалшадэй депутатуудай Советэй VI сессии майн 19-дэ «Диншын» клуб соо болобо.

Горсоветэй депутат нүхэр Болсоховые сессини түрүүлгшэдэ, мун секретарьта депутат нүхэр Переваловае һунгажа, сессини хүдэлмэрини өхилбө.

1940 оной бюджетэй гүйсэдхэл ба 1941 оной бюджетые баталаһа абалта тухайда Горсоветэй гүйсэкомой түрүүлгшэ нүхэр Сабуров элхдэхэ хэбэ.

1940 ондо Улан-Удэ городской бюджет,—нүхэр Сабуров хэлэнэ,— озынгоо хубаар 30155,6 мянган түхэриг гү, али 99,1 процент ба гаргашаараа 29135,7 мянган түхэриг гү, али 95,8 процент гүйсэдхэгдөө. Олзо оруулаггаар гүрэнэйгөө түсэбө дүүргэгүй эмхи-зургаанууд бин. Жэшээлхэдэ: киногой олзоһоо 303,2 мянган түхэригэй налог оруулагдаггүй, худалдаа-наймаанай эмхи-зургаануудай складуудай арендын түлөөһөнэй 1112,4 мянган түхэриг, гүрэнэй уриһаламжын 304,9 мянган түхэриг, культури суглуулбарини 38,1 мянган түхэриг оруулагдаггүй. Мун 1940 оной бюджетэй мунгы зүбөөр хэрэглэжэ шалагүй ушарнууд байха юм. Удын урда бөөдэ болында барилгада номолодоһон мунгаһоо 648 мянган түхэриг, тэрэһөөнэ городской гэрлүүдые захибарилгада зориулагдһан 842,2 мянган түхэриг гаргашалагдһагүй.

—1941 ондо Улан-Удэ городской бюджетые олзын хубаар 31187,2 мянган түхэриг ба гаргашаагаар мун тиймэ хэмжээгээр хараалжа, тус сессини баталагда табиглаба. Энэ хадаа нөдөндө жэлэйһинэе 2051,5

мянган түхэригээр гү, али 7 процент ехэ болоо.

Нүхэр Сабуров 1941 оной бюджетые зүбөөр хэрэглэжэ шухала байһынь тэмдэглэбө.

Элхлэхэй һүүлээр, 7 хүн үгэ хэблэб.

Депутат Ильков элүүрые хамгаалгын хүдэлмэрилэхэ дутуунуудые элшээлэд, тэлэни саашадаа усалха тусаа бодото дурадхалнуудые оруулба.

Улан-Удэ городской улиануудта шулуу ба асфальт дэблхэ хүдэлмэринүүдтэ номолодоһон 2,5 ммиллон түхэригы түсэбөөр хэрэглэжэ, түсэбөөр хараалагдһан хүдэлмэреэ августын 1 хүрэтэр дүүргэхэдэ гэжэ горкомхозые эрхлэгшэ депутат Литвин мэдүүлбө.

Городой хэдэ-хэлэн эмхи-зургаануудта гүрэнэй зөөрине гамгүйгөөр гаргашалха, сасаха ушарнуудай тохёолдог байһынь депутат Нестерова тэмдэглэбө. Тингэбэябашье, — нүхэр Нестерова үргэлжэлүүлэ, — сун ба широкатурын хүдэлмэрилэгшэд өнөөндэ хүсэд хайхарамжаа халдуудалгүй байгаа.

Тус сессии хадаа городской бюджетые зүбшэн хэлсэд, тэрэндэ 500 мянган түхэриг нэмжэ оруулха тухайда тогтоол гаргаба.

Сессини шидхэһэн эмхидхэлэй асуудалууд гээбэл: ондоо хүдэлмэридэ ороһон ушарһаань, Горсоветэй гүйсэкомой түрүүлгшын оролошо нүхэр Хамневые тушаалһань сүлөөлбө. Мун гаража ошонон депутатуудай орондо, саг үргэлжын комиссиудай членүүдые шөнөөр һунгаба.

З. Бальжинмаев

В помощь изучающим бурят-монгольский язык

23-й урок (хорин гурбадахи урок)

ПОВТОРИТЕЛЬНЫЙ — ДАБТАЛГЫН

Задание. Прочтите статью „Сталинска Конституци“ и ответьте на помещенные ниже вопросы.

СТАЛИНСКА КОНСТИТУЦИ.

1936 (нэгэ мянган юһөн зуун гушан зургаадахи) оной декабрийн 5-да (табанда) СССР-эй Советүүдэй 8-хи (наймадахи) Онсо съезд болбол валаһан социализмын шанэ Конституцине баталһан байна.

Агууехэ Сталинска Конституци хадаа Ленин-Сталинэй партини ударидалгад СССР-эй ажалшадай амжаһан илалтануудые бэхжүүлһэн байна.

Хаанашье, хэзээшье имэе Конституци байгаагүй юм. Энэ Конституци соо манай ороной бүхы гражданиудай эрхэнүүд бэшээгэй. Энэ Конституцин ёһоор манай ороной бүхы гражданиуд ажаллаха, амарха, һаргуулхидэ һураха, үтэлхэдөө тэдхэмжэ абаха, гүрэнөө ударидалсаха эрхтэй.

Манай ороной бүхы национальностынууд хадаа булта адли эрхтэй. Нүхэр Сталин нарые бүхы советскэ гражданиуд халуун дуратайгаар нэрлэдэг. СССР-эй социалистическэ революцине бүхы амжалтанууд болбол Ленинэй эрхим соратник нүхэр Сталинэй нэртэй холбоотой гэшэ. Имэе дээрэһөө бүхы советскэ арад болбол нүхэр Сталинэй кандидатурын түлөө дуугаа үгэһэн байна.

Нүхэр Сталин болбол СССР-эй Верховно Советэй түрүүшын депутат мун болоно.

Шанэ Конституцине зоһёогшо арадуудай вождь нүхэр Сталинда манай ороной бүгдэ ажалшад инаг халуун дуратай.

Слова (үгэцүүд):

нэгэ мянган юһөн зуун гушан зургаадахи он

он

декабрь (һара) декабрь (месяц)

таба(н) табанда

наймадах онсо

съезд илаха

социализм илаһан социализм

шанэ конституци баталха

агууехэ стилинска хадаа

победивший социализм

новый конституция

утвердить великий стилинский

частида, укazyвающая на подлежащее (на русский

язык не переводится)

партия

руководство под руководством

трудящийся успеть, достигнуть

победа укрепить, закреплить

где бы то ни было; (с последующим отрицанием) нигде

когда бы то ни было; (с последующим отрицанием) никогда

такой гражданин право записано, записаны

с род падежом в соответствии, согласно

по труду отдыхать

право на отдых гарантируется

получать

обеспечение по старости государство

участвовать в управлении имеющий право

национальность

одинаковый равноправный

имя горячий

любовь именовать, называть

произносить

че-либо имя, называть, именовать

лучший, первый

связь

связанный

язык не переводится)

партия

руководство под руководством

трудящийся успеть, достигнуть

победа укрепить, закреплить

где бы то ни было; (с последующим отрицанием) нигде

когда бы то ни было; (с последующим отрицанием) никогда

такой гражданин право записано, записаны

с род падежом в соответствии, согласно

по труду отдыхать

право на отдых гарантируется

получать

обеспечение по старости государство

участвовать в управлении имеющий право

национальность

одинаковый равноправный

имя горячий

любовь именовать, называть

произносить

че-либо имя, называть, именовать

лучший, первый

связь

связанный

поэтому

за (с род. падежом)

голос

подавать голос за кого-л.

первый депутат

являться

творец, создатель

народ

вождь

все

трудящийся

любимый

горячо любить.

Сектор языка и письменности ГИЯЛИ.

Харюусалга багата хүтэлбэрилэгшэд

БНЦУРА. (Телефоноор абтаба). «Красный партизан» колхоз хабарай тарилгые хорин хоной саад тээ захалхан болобоше, одоо хүрэтэр дүүргэгүй. Мүнөө милэ 302 (түсэбинь 729 га) гектарта ороһото культурануудые таряад байна.

Гээгдэлэйн гол шалтаган гэхэдэ—колхозын түрүүлгшэ нү-

Реданторай уялгые дүүргэжэ Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Ленинэй орденто. Бурят-Монголой хүгжэмгэ-драмын театрта

майн 23

БАЯР

Ород драмын театрта

Май 23

Маскрад

МҮНӨӨДЭР КИНОТЕАТРУУДА ПРОГРЕССТЭ ЮДЕНИЧЕ БУТА СОХИЛГО ЭРДЭМДЭ Нүгөө эрвэһэ басаган

СИРИДЭ БАЙГАА ФРАНЦИН ХҮСЭНҮҮД ТУХАЙДА «ТАЙМС» ГАЗЕТЭ БЭШЭНЭ

ЛОНДОН, майн 20. (ТАСС). «Таймс» газетын мэдээсэхэнэ: Сиридэ Францин 45—50 мянган солдадууд бин. Тэрэнэй гол түлэбинь колониальна солдадууд болоно. Тээ солдадуудай эзбөг хэрэгсэлүүдын нилээд хуушаржа, заримынь хэрэглэжэ болохоор бөшө байна. Францин арми болбол 300 шахам самолетуудтай ба тэрэнэй 30 процентъ лэ сэлгэе аджагүй байна. Мосульһа ба Триполиһа асарагдадаг нефть хөмөрдөбө. Триполидахи нефть болоһоруудад заводто тээрэлгэ болоһоний һүүлээр тэрэ хүдэлмэрилхөө болиһон байха юм. Гадна, Ирак болбол Хайфуда нефть үгэхэһөө арсаба.

ГЕРМАНИН САМОЛЕДУУДЫЕ ИРАГТА АБААШАЛГА

ЛОНДОН, майн 20. (ТАСС). Рейтер агентствэ болбол найдалтай газарһаа абтаһан мэдээндэ түшэглэн, ингэжэ мэдээсэһэ: энэ үе хүрэтэр Германиян 50 самолет Ирагта абаацагдаһан байна.

НЬЮ-ЙОРК, майн 20. (ТАСС). Бодото үнш мэдээндэ түшэглэн Юнайтед Пресс агентствын дамжуулханы Ирагта Германиян 50 самолет ерөбө. Тэдэһэр Австрин территория соогуур гаража ерөнһөн байха ха.

„Бээ даанхай хорватска гүрнине“ байгуулга

Орон дотор королевскэ түхэлэй эрхлэлгэ байгуулха тухайда найхан декрет Хорватидэ тунхагладһан байна. Павелич Римдэ ерөжэ, савойска династия хорватска короные дурадхаба. Стефани агентствын мэдээсэхэнэй ёһоор, Италиин король болбол хорватска коронодо герцог Сполето гэгшые табихаар зүбшөөрөлөө үгэбэ.

Итало-хорватска хэлсээн

РИМ, майн 19. (ТАСС). Стефани агентствын мэдээсэхэнэй ёһоор, Римдэ Муссолини Павелич хоёр Хорвати ба Итали хоорондо хэлсэ баталһан ба мун «Гаранти ба хани харилсаан тухайда», сэрэгэй удхатай асуудалаар договор батлаба.

Хилэ тухайда хэлсээн дотор хараалагдаханы: Домацдин территориян зарим хушин Италида үгтэнэ. Энэ территориядо Цара, Цесеник, Тростар ба Сплетт городуудай байһан үргэнэ зоно ба мун тэрэнэһаа доматска эрье шадартга гүйн бүхы аралууд хабаадана. Гадна, Каттарһаа эхлээд чернотерско хилэ хүрэтэрхи бүхы область Италида орохо болобо.

«Гаранти ба хани харилсаан тухайда» договорой ёһоор, Итали болбол Хорватинь бүрин бүтэн байха ябадалы бөө дээрэе даажэ абаһан ба Хорватинь правительствэ болбол Хорватинь территория соогуур зөбсөгтэ хүсэ-нүүдые гаргаха эрхтэй болобо.

ХИЛЫН СААНА

БУХАРЕСТДЭ КОММУНИСТУУДЫЕ ХЭНЭЭЛГЭДЭ БЭЛЭДХЭНЭ БАЙНА

БУХАРЕСТ, майн 19. (ТАСС). Бухарестын журналистуудай кругуудай мэдээсэхэнэй ёһоор, Румынин засагууд болбол Румынин коммунистуудые хэнээлгээ бэлэдхэжэ байна ха. Энэһэнэй урда тээ гүрэндэ хаагдаад гаранһан 15 хүн хаяхан хилалтада абтаһан байгаа. Тэрэнэй процесс болбол урдадо догоодой хэрэгүүдэй министр байһан Петровическу гэгшые судлаха саг хүрэтэр хойшдуулагдаба. Мэдээсэхэдэһэнэй ёһоор, бүхы коммунистуудые хэнээлгэтын дээдэ хэмжээн хүдэлжэ байна ха.

ЧЕРЧИЛЛИН ХЭЛЭХЭН ҮГЭ

ЛОНДОН, майн 20. (ТАСС). Рейтер агентствын мэдээсэхэнэй ёһоор, мүнөөтэр премьер-министр Черчилль обциануудай палата дээрэ дайнай ябуулануудые тошоор шонжэлһэн үгэ хэлэб.

Һүүлэй үдэргүүдэй торшо дотор, Черчилль хэлэвэ, Англин авиаци болбол урда Гренидэхи аэродромуудта дайсанай томохон агаарай хүсөөнүүдэй жагсаалдахай байһынь элэрүүлэб. Дайсанай авиацине жагсаанан энэ унар болбол Крит аралда довтолгодо бэлэдхэл мун болоно. Мүнөөдөр үглөөгүүр Критдэ агаарһаа эршээлтэйгээр довтолобо. Немцууд болбол Каппадокия районодо 1500 солдады парашюдаар буулаһан ба мун пламер ба самолетоор буулаһан байна.